

به سارقان رودست بزنید

برای پیشگیری از سرقت منزل راه‌های مختلفی وجود دارد اما بهتر است از در ضدسرت با حفاظ آهنی استفاده کنید. هنگام بیرون رفتن از خانه یک چراغ را روشن بگذارید. وقتی برای مدت طولانی خانه را ترک می‌کنید خانه را به همسایه بسپارید و در نهایت پول و طلا در خانه نگهداری نکنید.

در برابر سارقان خشن مقاومت نکنید

سارقان خشن برای رسیدن به هدفشان ممکن است دست به هر کاری بزنند. حتی بعضی از آنها هنگام سرقت مواد روانگردان استفاده می‌کنند و خطرناک‌تر از قبل می‌شوند. پس بهتر است وقتی در برابر چنین سارقانی قرار می‌گیرید مقاومت نکنید، چرا که ممکن است به شما آسیب بزنند.

قاضی دادگستری در گفت‌وگو با همشهری به چگونگی مجازات سارقان پرداخت

چه سارقانی به اعدام محکوم می‌شوند؟

بارها در خبرها نوشته‌ایم و خوانده‌اید که اعضای یک باند سرقت به اعدام محکوم شدند یا هر چند نادر و انگشت‌شمار، سارقی پس از محاکمه به قطع دست محکوم شد یا اینکه حبس طولانی مدت برای سارقان خشن در نظر گرفته شد، اما کدام سارقان به حبس، کدام به اعدام و کدام به قطع دست محکوم می‌شوند؟ قضات دادگاه به چه اساسی سارقان را محاکمه و محکوم می‌کنند؟ امیر بارانی‌بیرانوند، بازپرس دادسرای عمومی و انقلاب در گفت‌وگو با همشهری سر‌نخ به این پرسش‌ها پاسخ داد.

در قانون برای سرقت مسلحانه چه مجازاتی در نظر گرفته شده است؟ اگر در سرقت از سلاح استفاده شود این مجازات شدیدتر می‌شود؟

نخست لازم است که به مفهوم قانونی سرقت اشاره کنیم. در ماده ۲۶۷ قانون مجازات اسلامی در تعریف جرم سرقت آمده: «سرقت عبارت از ربودن مال متعلق به غیر است». اما سرقت‌های مسلحانه و مقرون به آزار از منظر قانونگذاری

ایران در مواد ۵۸۱ و ۵۸۲ و ۶۵۴ قانون مجازات اسلامی بخش تعزیرات مورد بررسی قرار گرفته است. مطابق با ماده ۶۵۱ هرگاه سرقت ۵ شرط مذکور در ماده را داشته باشد، سارق به ۵ تا ۲۰ سال حبس و ۷۴ ضربه شلاق محکوم می‌شود. این شرایط عبارتند از اینکه سرقت در شب واقع شده باشد، سارقان ۲ نفر یا بیشتر باشند، یک یا چند نفر حامل سلاح ظاهر یا مخفی باشند، از دیوار بالا رفته یا حصار را شکسته یا کلید ساختگی استفاده یا برخلاف واقعیت خود را مأمور دولت معرفی کرده یا در جایی که محل سکنی یا توابع آن است سرقت کرده باشد و در ضمن سرقت کسی را آزار یا تهدید کرده باشد و در ماده ۶۵۲ این قانون درباره سرقت مقرون به آزار اینگونه بیان شده که هرگاه سرقت مقرون به آزار یا سارق مسلح باشد به حبس از ۳ ماه تا ۱۰ سال و شلاق تا ۷۴ ضربه محکوم می‌شود و اگر جرحی نیز وارد شده باشد علاوه بر مجازات جرح به حداکثر مجازات تعیین شده در این ماده محکوم می‌شود. در پاسخ به قسمت دوم سؤال باید عرض شود نبودن عنصر سلاح در مقوله سرقت ممکن است سرقت را به نوع دیگر نظیر سرقت عادی تغییر دهد که مسلماً مجازات خفیف‌تری نسبت به مواد فوق در قانون پیش‌بینی شده است.

صلاحیت رسیدگی به سرقت مسلحانه با کدام دادگاه است؟

مقوله تعیین صلاحیت بسته به فعلی دارد که سارق در عملیات مجرمانه خود انجام داده است؛ اگر بر سارق مسلح عنوان مجازات صدق کند، محاکمه این افراد، در صلاحیت دادگاه انقلاب است. در غیر این صورت بسته به جزئیات پرونده و میزان مجازات قانونی، در صلاحیت دادگاه کیفری یک یا دو خواهد بود.

چرا گاهی برای برخی سرقت‌ها اتهام محاربه در نظر گرفته می‌شود؟

در قانون مجازات «محاربه» به‌عنوان یکی از جرائم مستوجب حد عنوان فصل هشتم از کتاب دوم (حدود) را به خود اختصاص داده است. به موجب ماده ۲۷۹: «محاربه عبارت از کشیدن سلاح به قصد جان، مال یا ناموس مردم یا ارباب

می‌توان تمامی سرقت‌های مسلحانه و رفتارهای ارتكابی این گونه سارقین را محاربه قلمداد کرد یا خیر؟

پرواضح است که سرقت‌های مقرون به آزار و مسلحانه از جمله جرائم خشنی است که مقنن با تقنین حبس‌های طولی‌مدت و محرومیت‌های اجتماعی شدید و... در مقام مجازات مرتکبین آن برآمده است؛ اما مجازات جرم محاربه غالباً مجازات اعدام و یا سلب حیات است که اهمیت بحث نیز این موضوع است که آیا اینگونه سارقان باید مجازات‌های حبس طولانی‌مدت را متحمل شوند و یا آنها را محاربه در نظر گرفته و به موجب حکم اعدام به حیات ایشان پایان داد؟ در محاکم رویه واحدی در این رابطه حکمفرما نیست که همگی از تعریف کلی محاربه نشأت می‌گیرند اما به نظر بنده صرفاً در صورتی می‌توان سرقت مسلحانه را محاربه تلقی کرد که قصد ایجاد ناامنی عمومی، انگیزه‌های غیر شخصی نسبت به افراد نامعین، گسترده‌گی جنایات در حد وسیع و شدید و به‌طور کلی عنصر روانی را در متهم احراز کرد و در صورتی که این شرایط احراز شود می‌توان مرتکبین جرائم فوق را تحت عنوان محاربه تفهیم اتهام کرده و الا تفهیم اتهام محاربه برای سارقان مسلح و یا خشن فاقد وجهت قانونی است و اصول حاکم بر حقوق جزا نظیر بحث تفسیر مضیق و تفسیر به نفع متهم و اصل قانونی بودن جرائم و مجازات‌ها و قاعده «احتیاط در دما» همگی دلالت بر نظر فوق دارند.

در قانون برای فردی که دچار تکرار جرم شده و مجرم حرفه‌ای است چه تدبیری اندیشیده شده است؟

تکرار جرم وصف رفتارهای مجرمانه کسی است که به‌موجب حکم قطعی لازم‌الاجرا از یکی از محاکم کیفری، محکومیت کیفری یافته و بعداً مرتکب جرم دیگری شده است؛ مقررات راجع به بحث تکرار جرم، در مواد ۱۱۳۶ تا ۱۱۳۹ قانون مجازات اسلامی مورد اشاره قرار گرفته است. تکرار جرم در حقوق کیفری ایران از اسباب تشدید مجازات است؛ مقنن در ماده ۱۳۷ بیان داشته: «هر کس به موجب حکم قطعی به یکی از مجازات‌های تعزیری از درجه یک تا ۶ محکوم شود و از تاریخ قطعیت حکم... مرتکب جرم تعزیری درجه یک

گفت‌وگو

تا ۶ دیگری شود، به حداکثر مجازات تا یک و نیم برابر آن محکوم می‌شود.»

آیا سرقت از مراکز دولتی یا خدمات عمومی مثل بانک‌ها مجازات سنگین‌تری دارد؟

مسئله بله. این بزه در زمره سرقت‌های مشدد است که قانونگذار مجازات مرتکب را نسبت به سرقت عادی تشدید کرده است. ماده ۶۵۹ قانون تعزیرات مصوب ۱۳۷۵ مقرر می‌دارد: هر کس وسایل و متعلقات مربوط به تأسیسات مورد استفاده عمومی که به هزینه دولت یا سرمایه دولت یا سرمایه مشترک دولت... ایجاد یا نصب شده مانند تأسیسات بهره‌برداری آب و برق و گاز و غیره را سرقت نماید به حبس از ۵ تا ۱۰ سال محکوم می‌شود...»

گاهی شنیده می‌شود که مثلاً یک سارق به خاطر سرقتی که مرتکب شده به قطع دست محکوم می‌شود. هر چند این حکم نادر است اما در چه شرایطی دادگاه برای سارق حکم قطع دست صادر می‌کند؟

سرقت در یک تقسیم‌بندی کلی به ۲ دسته حدی و تعزیری منقسم می‌شود. سرقت حدی، سرقتی است که در قانون شرایط و مجازات دقیقی برای آن تعیین شده است. مجازات سرقت حدی در قانون به ۴ مرتبه تقسیم شده است:

در مرتبه اول، قطع ۴ انگشت دست راست سارق به‌نحوی که انگشتان شست و کف دست باقی بماند. در مرتبه دوم، قطع پای چپ سارق از پایین برآمده به‌نحوی که نصف قدم و مقداری از محل مسح باقی بماند. در مرتبه سوم، حبس ابد و در مرتبه چهارم، اعدام، مگر اینکه سرقت درون زندان اتفاق افتاده باشد. اما احراز شرایط حد در سرقت دشوار است و منوط به شرایط خاصی است که ماده ۲۶۸ قانون مجازات به آن اشاره کرده است: مال مسروقه شرعاً مالیت داشته باشد. مال مسروقه در حرز باشد. سارق هتک حرز کند. سارق مال را از حرز خارج کند. هتک حرز و سرقت مخفیانه باشد. ارزش مال مسروق در زمان اخراج از حرز، معادل چهار و نیم نخود طلای مسکوک باشد و...»

وامانگته تکمیلی و پایانی

به‌عنوان آخرین نکته توصیه دارم مردم عزیزمان در منازل خود و در خارج از منزل تدابیر امنیتی و مراقبتی را رعایت کنند. پیشگیری از سرقت و افزایش امنیت خانه و محل کار نیازمند یک رویکرد جامع و چندجانبه است. ترکیبی از روش‌های سنتی مانند نصب حفاظ و استفاده از نگهبان، با فناوری‌های جدید مانند دوربین‌های مداربسته، سیستم‌های دزدگیر منزل یا دزدگیر مغازه و قفل‌های هوشمند می‌تواند امنیت را به‌طور قابل توجهی افزایش دهد.

